YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

28 päivänä lokakuuta 2004 *

Asiassa C-124/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä,

jonka College van Beroep voor het bedrijfsleven (Alankomaat) on esittänyt 11.3.2003 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 20.3.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Artrada (Freezone) NV,

Videmecum BV ja

Jac. Meisner Internationaal Expeditiebedrijf BV

vastaan

Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas (esittelevä tuomari) sekä tuomarit R. Schintgen ja N. Colneric,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies F. Contet,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.6.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka ovat sille esittäneet

— Artrada (Freezone) NV, Videmecum BV et Jac. Meisner Internationaal Expeditiebedrijf BV, edustajinaan advocaat A. Van Lent, advocaat N. Helder ja advocaat M. Slotboom,

— Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees, asiamiehenään J. Hoffmans, jota avustaa advocaat B. J. Drijber,

— Helleenien tasavalta, asiamiehinään V. Kontolaimos ja I. Chalkias,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään T. van Rijn,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.7.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tämä pyyntö koskee raakamaidon, lämpökäsitellyn maidon ja maitopohjaisten tuotteiden tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevista terveyssäännöistä 16 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/46/ETY (EYVL L 268, s. 1) tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty asiassa, jossa valittajina ovat Aruban oikeuden mukaan perustettu osakeyhtiö Artrada (Freezone) NV (jäljempänä Artrada), rajavastuuyhtiö Videmecum BV (jäljempänä Videmecum) ja rajavastuuyhtiö Jac. Meisner Internationaal Expeditiebedrijf BV (jäljempänä Jac. Meisner) ja vastapuolena Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (karjan ja lihan tarkastusvirasto; jäljempänä tarkastusvirasto), ja se koskee sitä, että tarkastusvirastosto ei sallinut sellaisen tuotteen tuontia Alankomaihin, joka koostui seoksesta, jossa oli 75,75 prosenttia sokeria, 15,15 prosenttia vähärasvaista maitojauhetta ja 9,1 prosenttia kaakaota.

Sovellettavat säännökset

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 92/46 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä annetaan raakamaidon, lämpökäsitellyn kulutukseen tarkoitetun maidon, maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitetun maidon ja ihmisravinnoksi tarkoitettujen maitopohjaisten tuotteiden tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevat terveyssäännöt."

4 Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. — —

2. 'maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitetulla maidolla' joko jalostettavaa raakamaitoa taikka nestemäistä tai jäädytettyä maitoa, joka on saatu raakamaidosta, riippumatta siitä, onko sille tehty sallittu fysikaalinen käsittely, kuten lämpökäsittely tai termisointi, tai jonka koostumusta ei ole muutettu tai sitä on muutettu sillä edellytyksellä, että nämä muutokset rajoittuvat maidon luonnollisten ainesosien lisäämiseen ja/tai poistamiseen,

3. — —

4. 'maitopohjaisilla tuotteilla' maitotuotteita, toisin sanoen yksinomaan maidosta saatuja tuotteita ottaen huomioon, että niihin voidaan lisätä niiden valmistuksen kannalta tarpeellisia aineita sillä edellytyksellä, ettei näitä aineita käytetä maidon minkään ainesosan osittaiseen tai täydelliseen korvaamiseen, ja yhdistettyjä maitotuotteita, toisin sanoen tuotteita, joiden mikään osa ei korvaa tai ole

tarkoitettu korvaamaan mitään maidon ainesosia ja joihin maito tai maitotuote kuuluu olennaisena osana joko määrän tai tuotteen ominaisuuksien suhteen."

5 Direktiivin 92/46 22 artiklassa, joka kuuluu kolmansista maista tapahtuvaa tuontia koskevaan III lukuun, säädetään seuraavaa:

"Edellytysten, joita sovelletaan tässä direktiivissä tarkoitettujen raakamaidon, lämpökäsitellyn maidon ja maitopohjaisten tuotteiden tuontiin kolmansista maista, on vastattava vähintään yhteisön tuotantoa koskevia edellytyksiä, joista säädetään II luvussa."

6 Direktiivin 23 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Edellä 22 artiklan yhdenmukaiseksi soveltamiseksi sovelletaan seuraavien kohtien säännöksiä.

2. Yhteisöön voidaan tuoda ainoastaan seuraavanlaista maitoa tai seuraavanlaisia maitopohjaisia tuotteita:

a) niiden on oltava peräisin 3 kohdan a alakohdan mukaisesti laadittavassa luettelossa mainitusta kolmannesta maasta,

b) niiden mukana on 31 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen toimitettava laaditun mallin mukainen terveystodistus, jonka on allekirjoittanut viejämaan toimivaltainen viranomainen ja jossa todistetaan, että maito tai maitopohjaiset tuotteet täyttävät II luvun vaatimukset tai mahdolliset lisäedellytykset tai joilla on 3 kohdassa tarkoitetut vastaavat takuut ja jotka ovat peräisin liitteessä B säädetyt takuut täyttävistä laitoksista."

7 Väliaikaisesta luettelosta kolmansista maista, joista jäsenvaltiot sallivat maidon ja maitopohjaisten tuotteiden tuonnin, ja päätöksen 94/70/EY kumoamisesta 27 päivänä heinäkuuta 1995 tehty komission päätös 95/340/EY (EYVL L 200, s. 38) sisältää luettelon direktiivin 92/46 23 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista kolmansista maista. Aruba ei kuulu näihin maihin.

8 Näistä tarkastuksista säädetään kolmansista maista yhteisöön tuotavien tuotteiden eläinlääkinnällisten tarkastusten järjestämistä koskevista periaatteista 18 päivänä joulukuuta 1997 annetussa neuvoston direktiivissä 97/78/EY (EYVL 1998, L 24, s. 9).

Kansallinen lainsäädäntö

9 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että Alankomaiden kuningaskunta on tehnyt direktiivissä 92/46 säädettyjen velvoitteiden noudattamiseksi muun muassa Warenwetbesluit Zuivel -nimisen päätöksen (elintarvikelain nojalla tehty maitotuotteita koskeva päätös; Stbl. 1994, s. 813, siihen tehtyine muutoksineen).

10 Direktiivin 92/46 23 artikla on pantu täytäntöön Warenwetregeling Zuivelbereidingin (elintarvikelain nojalla annettu maitotuotteiden valmistusta koskeva asetus; Stcrt. 1994, s. 243, siihen tehtyine muutoksineen) 16 §:llä. Tässä säännöksessä viitataan päätökseen 95/340 liitettyyn kolmansien maiden luetteloon.

11 Pääasiassa riitautetun päätöksen tekohetkellä, eli 23.2.2001, direktiivissä 97/78 tarkoitetuksi tarkastuksia toimittavaksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi oli Warenwetregeling Veterinaire controles (derde landen) -nimisessä asetuksessa (elintarvikelain nojalla annettu kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden eläinlääkinnällisiä tarkastuksia koskeva asetus, Stcrt. 2000, s. 207) nimetty tarkastusvirasto.

12 Lopuksi Warenwetbesluit Invoer levensmiddelen uit derde landen -nimistä päätöstä (elintarvikelain nojalla tehty kolmansista maista peräisin olevien elintarvikkeiden tuontia koskeva päätös, Stbl. 1993, s. 698) voidaan soveltaa kolmansista maista peräisin oleviin ruoka- ja juomatuotteisiin, joita varten ei ole olemassa yhteisön säännöksiä.

Tosiseikat, pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

13 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että Artrada-nimisen yhtiön, jonka kotipaikka on Aruballa, tuottamassa seoksessa oli 75,75 prosenttia sokeria, 15,15 prosenttia vähärasvaista maitojauhetta ja 9,1 prosenttia kaakaota. Tuotetta, jonka eri ainesosia ei voitu erottaa toisistaan, oli tarkoitus käyttää raaka-aineena valmistettaessa suklaamaitoa Saksassa ja Belgiassa sijaitsevissa tehtaissa. Jac. Meisner -niminen tullihuolitsijayritys huolehti Videmecumin, joka on Artradan tytäryhtiö, puolesta tuotteen tuonti-ilmoituksista.

14 Arubalta tuotavien konttien osalta jätettiin 26.2.2001 kaksi vapaaseen liikkeeseen luovutusta koskevaa ilmoitusta. Toimivaltaisten viranomaisten vaatimuksesta 22.2.2001 esitetyssä rajanylitysasiakirjassa ilmoitettiin tavaroiden laaduksi "bakery-prod. (semi finished)".

15 Eläinlääkinnällisen tarkastuksen jälkeen erän tuominen Euroopan unioniin kiellettiin 23.2.2001 tehdyllä päätöksellä sillä perusteella, että maitotuotteiden tuontia Arubalta ei sallittu, että tuote ei ollut peräisin hyväksytystä yrityksestä ja että sen mukana ei ollut eläinlääkärintodistusta. Päätöksestä valitettiin, mutta tarkastusvirasto pysytti tuontikiellon.

16 Tästä päätöksestä nostettiin kanne Rechtbank te Rotterdamissa (Alankomaat). Tuomioistuin totesi 4.3.2002 antamassaan tuomiossa kanteen perustelluksi sillä perusteella, ettei kanteen kohteena ollutta päätöstä ollut allekirjoittanut sen allekirjoittamiseen toimivaltainen henkilö. Se pysytti kuitenkin kumotun päätöksen oikeudelliset vaikutukset voimassa Alankomaiden oikeudessa sille annetun valtuuden mukaisesti.

17 Rechtbank katsoi komission valmisteluasiakirjan perusteella, ettei kyseistä tuotetta voitu katsoa direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohdassa tarkoitetuksi "maitopohjaiseksi tuotteeksi", sillä kyseinen ryhmä käsittää ainoastaan lopputuotteet ja tässä oli kysymys puolivalmiista tuotteesta. Rechtbank katsoi direktiivin kansanterveyden suojelua koskevan tavoitteen perusteella, että tuotteen ainesosan on voitava kuulua tarkastusten piiriin, joten tuotteeseen sisältyvä maitojauhe oli katsottava direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitetuksi "maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitetuksi maidoksi". Koska tämä puolivalmis tuote — ja siten maitojauhe — oli peräisin kolmannesta maasta, jota ei mainita päätökseen 95/340 sisältyvässä kolmansien maiden luettelossa, oli aivan oikein, että tuotetta ei voitu tuoda maahan.

18 Pääasian valittajat valittivat asiassa College van Beroep voor het bedrijfsleveniin todeten, että yhdistettyyn tuotteeseen sisältyvä maitojauhe kuuluu direktiivin soveltamisalaan ainoastaan silloin, jos se muodostaa tuotteen olennaisen osan. Koska näin ei ollut tässä asiassa, asiassa oli tutkittava yksinomaan se, täyttyivätkö Warenwetbesluit Invoer levensmiddelen uit derde landen -nimisen päätöksen 3 §:n vaatimukset. Pääasian valittajat totesivat College van Beroep voor het bedrijfslevenissä toimitetussa istunnossa, että tuotteen valmistuksessa käytetty maitojauhe on valmistettu hyväksytyssä laitoksessa Puolassa, joka on direktiivin 92/46 mukaisesti hyväksytty maitotuotteita vievä maa. Pääasian valittajat olivat ehdottaneet tarkastusvirastolle, että tämä ottaisi näytteet kaikista maahan tuotaviksi aiotuista tuoteeristä sen tutkimiseksi, täyttyvätkö Alankomaiden lainsäädännössä asetetut vaatimukset, mutta tarkastusvirasto oli hylännyt tämän ehdotuksen, koska se katsoi, että kysymyksessä oleva tuote kuului direktiivin 92/46 soveltamisalaan.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin totesi, että komission yksiköistä peräisin olevalla valmisteluasiakirjalla, johon Rechtbank oli perustanut ratkaisunsa, ei ollut sitovia oikeusvaikutuksia, eikä se ilmaissut välttämättä komission kantaa. Se katsoi, että direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohdan sanamuotoa, kun sitä tarkastellaan sellaisenaan, ei voitu mitenkään tulkita siten, että "maitopohjaiset tuotteet" käsittäisivät ainoastaan tuotteet, joita ei jalosteta enää muulla tavoin. Se totesi lisäksi, että halu varmistaa kansanterveyden korkeatasoinen suoja ei ilman muuta merkitse sitä, että direktiiviä 92/46 olisi sovellettava puolivalmiisiin tuotteisiin sisältyvään maitoon. Asiassa voitiin soveltaa nimittäin muita säännöksiä. Pääasian valittajat viittasivat tältä osin direktiiviin 97/78 ja Warenwetbesluit Invoer levensmiddelen uit derde landen -päätökseen.

20 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ei olisi loogista, että direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohdassa edellytetään, että maito tai maitotuote on olennainen ainesosa, jotta direktiiviä voitaisiin soveltaa, ja katsoa sen jälkeen, että direktiiviä kuitenkin sovelletaan ainesosaan, jota ei luokitella olennaiseksi. Direktiiviä 92/46 sovellettaisiin tällöin kaikissa niissä tapauksissa, joissa maito on mukana tuotteen koostumuksessa, ilman että tehtäisiin eroa sen mukaan, onko se tuotteen olennainen ainesosa vai ei. Jos tämä olisi ollut tavoite, yhteisön lainsäätäjä

olisi voinut tyytyä edellyttämään, että maidon tai maitotuotteen on kuuluttava ainesosiin ilman, että sen olisi tullut luokitella ne olennaisiksi ainesosiksi.

21 Siinä tapauksessa, että direktiiviä 92/46 ja erityisesti sen 2 artiklan 2 alakohtaa voitaisiin soveltaa seokseen sisältyvään sellaiseen maitojauheeseen, joka ei ole seoksen olennainen osa, on ratkaistava, onko tämän maitojauheen vai yhdistetyn tuotteen oltava peräisin direktiivin 23 artiklassa säädettyyn kolmansien maiden luetteloon kuuluvasta maasta ja onko maitojauheen tai yhdistetyn tuotteen mukana oltava terveystodistus.

22 Siinä tapauksessa, että direktiivin 92/46 2 artiklan 2 alakohta ei koskisi maitojauhetta, on selvitettävä, voidaanko seos katsoa "maitopohjaiseksi tuotteeksi", ja täten, onko maitojauhe itsessään tuotteen olennainen osa vai onko pelkästään maitojauheen vaikutuksella merkitystä tuotteen ominaisuuksien suhteen direktiivin 2 artiklan 4 alakohdassa tarkoitetulla tavalla. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tältä osin, että seos luokiteltiin tuonti-ilmoituksessa koodiin 1806 2095, eli se katsottiin "muuksi kaakaota sisältäväksi elintarvikevalmisteeksi, joka on nesteenä, tahnana tai jauheena." Tuote koottiin sen sittemmin suklaamaidoksi jalostavan asiakkaan esittämien vaatimusten mukaisesti.

23 Katsoessaan, että direktiivin 92/46 tulkinta on epäselvä, College van Beroep voor het bedrijfsleven on katsonut tarpeelliseksi esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1 a) Onko direktiivin 92/46/ETY 2 artiklan —— 2 alakohdassa käytettyä käsitettä 'maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettu maito' tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan (myös) sellaisen tuotteen maitoainesosia, jossa on muitakin ainesosia, jotka eivät ole maitoainesosia, ja jonka maitoainesosia ei voida erottaa niistä ainesosista, jotka eivät ole maitoainesosia?

1 b) Jos kysymykseen 1a vastataan myöntävästi: onko direktiivin 92/46/ETY 22 artiklaa tulkittava siten, että tätä direktiiviä sovelletaan kolmansista maista tulevassa tuonnissa vain tuotteen ainesosana olevaan maitoon ja että sitä ei näin ollen sovelleta tuotteeseen, jonka ainesosana maito on?

2 a) Koskeeko direktiivin 92/467ETY 2 artiklan — — 4 alakohdassa käytetty käsite 'maitopohjaiset tuotteet' yksinomaan lopputuotteita vai myös puolivalmiita tuotteita, joita on jatkokäsiteltävä ennen kuin ne voidaan myydä kuluttajille?

2 b) Jos direktiivin 92/46/ETY 2 artiklan — — 4 alakohta koskee myös puolivalmiita tuotteita: minkä perusteiden nojalla on arvioitava, onko maito tai maitotuote direktiivin 92/46/ETY 2 artiklan — — 4 alakohdassa tarkoitettu tuotteen olennainen osa joko määrän tai tuotteen ominaisuuden suhteen?"

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen kysymys

24 Ensimmäisen kysymyksen ensimmäinen osa koskee direktiivin 92/46 2 artiklan 2 alakohdan tulkintaa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, kattaako käsite "maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettu maito" myös sellaisen tuotteen maitoainesosat, jossa on myös muita ainesosia, jotka eivät ole maitoainesosia ja josta maitoainesosaa ei voi erottaa. Ensimmäisen kysymyksen

toinen osa, joka on esitetty sitä tapausta varten, että ensimmäiseen osaan annetaan myönteinen vastaus, koskee direktiivin 92/46 22 artiklan tulkintaa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää, sovelletaanko direktiiviä kolmansista maissa tulevassa tuonnissa seoksen maitoainesosaan vai itse seokseen.

25 Kuten direktiivin 92/46 ensimmäisestä perustelukappaleesta käy ilmi, direktiivissä erotetaan raakamaito, lämpökäsitelty kulutukseen tarkoitettu maito, maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettu maito ja maitopohjaiset tuotteet. Nämä neljä käsitettä on määritelty tämän direktiivin 2 artiklan 1–4 alakohdassa.

26 Direktiivin 2 artiklan 2 alakohdan sanamuodosta käy ilmi, että käsite "maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettu maito" ei kata sellaista tuotetta, joka muodostuu sellaisten erottamattomien osien seoksesta, jonka yksi ainesosa on maitojauhe. Kyseisen 2 artiklan 2 alakohta nimittäin koskee vain maitoa yksinkertaisena tuotteena, jonka koostumusta voidaan muuttaa vain lisäämällä ja/tai poistamalla maidon luonnollisia ainesosia.

27 Direktiivin 92/46 2 artiklan 2 alakohdan tulkitseminen siten, että se koskisi seoksen maitoainesosia, olisi direktiivin yleisen rakenteen ja johdonmukaisuuden vastaista, koska tällöin tehtäisiin tyhjäksi "maitopohjaisia tuotteita" koskevan 2 artiklan 4 alakohdan sisältö.

28 Ensimmäisen kysymyksen ensimmäiseen osaan on siis vastattava, että direktiivin 92/46 2 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että käsite "maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettu maito" ei kata sellaisen tuotteen maitoainesosia, jossa on myös muita ainesosia, jotka eivät ole maitoainesosia, ja jonka maitoainesosia ei voi erottaa niistä ainesosista, jotka eivät ole maitoainesosia.

29 Kysymyksen ensimmäiseen osaan annettu vastaus huomioon ottaen ensimmäisen kysymyksen toiseen osaan ei ole tarpeen vastata.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

30 Toisen kysymyksen ensimmäinen osa koskee direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohdan tulkintaa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää, koskeeko käsite "maitopohjaiset tuotteet" yksinomaan lopputuotteita vai myös puolivalmiita tuotteita, joita on jatkokäsiteltävä ennen kuin ne voidaan myydä kuluttajille. Kysymyksen toisessa osassa, joka on esitetty sitä tapausta varten, että direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohta koskisi myös puolivalmiita tuotteita, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää yksilöimään ne perusteet, joiden nojalla on arvioitava, onko maito tai maitotuote direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettu tuotteen olennainen osa joko määrän tai tuotteen ominaisuuden suhteen.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

31 Kaikki huomatuksensa esittäneet asianosaiset ja muut osapuolet katsovat, että direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohdassa oleva käsite "tuotteet" koskee sekä lopputuotteita että puolivalmiita tuotteita. Tarkastusvirasto ja komissio korostavat, että tällainen tulkinta on kansanterveyden suojelua koskevan tavoitteen sekä sen pyrkimyksen mukainen, jonka mukaan maitoa valvotaan joko tuotannon tai käytön mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Komissio korostaa lisäksi, että sen yksiköistä peräisin olevaa valmisteluasiakirjaa, johon kansallinen tuomioistuin viittasi, ei voida tulkita siten, että tämä säännös koskisi ainoastaan lopputuotteita. Artrada, joka tukee tätä kantaa ainoastaan toissijaisesti, katsoo, että puolivalmiiden tuotteiden osalta on olemassa niihin sovellettava kansallinen laki ja että lopputuotteen on joka tapauksessa täytettävä yhteisön lainsäädännön vaatimukset.

32 Asianosaiset ja muut osapuolet toteavat, että se, onko maito tuotteen olennainen osa, ratkaistaan tuotteessa olevan maidon määrän perusteella. Näin on epäilemättä silloin, jos tuotteessa on yli 50 prosenttia maitoa. Komissio lausuu, että kansanterveyden suojelua koskevan tavoitteen perusteella voidaan perustella kaikkien tuotteeseen sisältyvien maitoainesosien valvontaa mutta että ainoastaan pieniä määriä maitoa sisältäviä tuotteita koskeva valvonta aiheuttaisi ongelmia kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa. Artrada toteaa, että nyt esillä olevassa asiassa se, että maitojauheen osuus tuotteen kokonaispainosta on 15,15 prosenttia, ei riitä tekemään tästä maitojauheesta olennaista osaa tuotteen ominaisuuksien suhteen.

33 Kaikki huomautuksensa esittäneet asianosaiset ja osapuolet toteavat, että tuotteeseen sisältyvän maidon tuotteelle antamat "ominaisuudet" voidaan määritellä tuotteen maun, sen ulkoasun, sen käytön tai tuotteen tuonnin yhteydessä käytetyn nimityksen perusteella. Ne viittaavat erityiseen vaikeuteen, joka johtuu siitä, että esillä olevassa asiassa on kysymyksessä puolivalmis tuote, jota maahantuojan mukaan on määrä käyttää suklaajuoman valmistamisessa siten, että siihen lisätään maitoa, mutta jota kuitenkin voidaan yhtä hyvin käyttää "hagelslagina" (suklaarakeina). Pääasian asianosaiset ja muut osapuolet ovat tällaisessa tilanteessa epätietoisia siitä, miltä osin on relevanttia ottaa huomioon tuotteen lopullinen käyttö, sellaisena kuin se on ilmoitettu, vai lopputuotteen ilmoitettu maku. Artrada toteaa, että nyt kysymyksessä olevassa asiassa maitojauhe on lisätty kaakaoon ja sokeriin seoksen rakenteen takia, mutta että se ei ole välttämätön tuotteen kannalta. Se toteaa vielä, että lopputuotteessa oleva maito on pääasiallisesti maitoa, joka on lisätty seokseen, jotta siitä saadaan juomaa, ja jatkaa, että lopputuote maistuu joka tapauksessa enemmän kaakaolta kuin maidolta.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

34 Direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohtaa on tulkittava siten, että käsite "maitopohjaiset tuotteet" koskee sekä lopputuotteita että puolivalmiita tuotteita, joita on jatkokäsiteltävä ennen kuin ne voidaan myydä kuluttajille.

35 Tämän säännöksen sanamuodosta käy nimittäin ilmi, että siinä ei tehdä minkäänlaista eroa lopputuotteiden ja puolivalmiiden tuotteiden välillä. Sellainen ero olisi joka tapauksessa direktiivin 92/46, jolla pyritään maidon tuotannosta sen markkinoille saattamiseen ulottuvaan maidon valvontaan, kansanterveyden suojelua koskevan tavoitteen vastainen.

36 Jos kysymyksessä oleva tuote, joka sisältää maitoainesosan, on puolivalmis tuote, direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohtaa on tulkittava siten, että sellainen puolivalmis tuote on "maitopohjainen tuote", jonka mikään osa ei korvaa tai ole tarkoitettu korvaamaan mitään maidon ainesosia ja johon maito tai maitotuote kuuluu olennaisena osana joko määrän tai tuotteen ominaisuuksien suhteen.

37 Puolivalmiin tuotteen osalta on siis tutkittava, onko siinä oleva maito sen olennainen osa joko määrän tai ominaisuuksien suhteen. Tätä varten on otettava huomioon puolivalmiin tuotteen objektiivisesti todettavat ominaisuudet ja ominaispiirteet sellaisina kuin ne olivat sitä maahantuodessa.

38 Sen määrittämiseksi, onko maitopohjaisessa puolivalmiissa tuotteessa oleva maito tai maitotuote olennainen osa määrän suhteen, on tutkittava, mikä on maidon tai maitotuotteen osuus tässä tuotteessa. Jos osuus ei ole hallitseva tai riittävän suuri maitopohjaisessa puolivalmiissa tuotteessa, maitoa tai maitotuotetta ei voida katsoa tuotteen olennaiseksi osaksi pelkän määrän suhteen.

39 Se määrittämiseksi, onko maitopohjaisessa puolivalmiissa tuotteessa oleva maito tai maitotuote olennainen osa tämän tuotteen ominaisuuksien suhteen, on otettava huomion kaikki tuotteen tuontihetkellä olevat objektiiviset seikat, etenkin se, miten puolivalmista tuotetta voidaan käyttää sekä millainen sen maku on.

40 Nyt kysymyksessä olevassa pääasiassa kansallisen toimivaltaisen tuomioistuimen tehtävänä on määritellä tietoisena direktiivin 92/46 kansanterveyden suojelua koskevasta tavoitteesta ja ottaen huomioon kaikki maahantuontihetkellä olemassa olevat objektiiviset seikat, oliko pääasian valittajien maahantuomassa seoksessa oleva vähärasvainen maitojauhe seoksen olennainen osa, etenkin seoksen ominaisuuksien suhteen.

41 Kaikista edellä olevista seikoista seuraa, että toiseen kysymykseen on vastattava seuraavasti:

Direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohtaa on tulkittava siten, että käsite "maitopohjaiset tuotteet" koskee sekä lopputuotteita että puolivalmiita tuotteita, joita on jatkokäsiteltävä ennen kuin ne voidaan myydä kuluttajille. Tällaisessa tapauksessa puolivalmiin tuotteen osalta on siis tutkittava, onko siinä oleva maito sen olennainen osa joko määrän tai tuotteen ominaisuuksien suhteen. Tätä varten on otettava huomioon puolivalmiin tuotteen objektiivisesti todettavat ominaisuudet ja ominaispiirteet sellaisina kuin ne olivat sitä maahantuodessa ja erityisesti se, mikä on maidon tai maitotuotteen osuus puolivalmiissa tuotteessa, miten puolivalmista tuotetta voidaan käyttää ja millainen sen maku on.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Raakamaidon, lämpökäsitellyn maidon ja maitopohjaisten tuotteiden tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevista terveyssäännöistä 16 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/46/ETY 2 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että käsite "maitopohjaisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettu maito" ei kata sellaisen tuotteen maitoainesosia, jossa on myös muita ainesosia, jotka eivät ole maitoainesosia, ja jonka maitoainesosia ei voi erottaa niistä ainesosista, jotka eivät ole maitoainesosia.**

2) **Direktiivin 92/46 2 artiklan 4 alakohtaa on tulkittava siten, että käsite "maitopohjaiset tuotteet" koskee sekä lopputuotteita että puolivalmiita tuotteita, joita on jatkokäsiteltävä ennen kuin ne voidaan myydä kuluttajille. Tällaisessa tapauksessa puolivalmiin tuotteen osalta on siis tutkittava, onko siinä oleva maito sen olennainen osa joko määrän tai tuotteen ominaisuuksien suhteen. Tätä varten on otettava huomioon puolivalmiin tuotteen objektiivisesti todettavat ominaisuudet ja ominaispiirteet sellaisina kuin ne olivat sitä maahantuodessa ja erityisesti se, mikä on maidon tai maitotuotteen osuus puolivalmiissa tuotteessa, miten puolivalmista tuotetta voidaan käyttää ja millainen sen maku on.**

Allekirjoitukset